

Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouders	Zaak nr.	490248, 490433, 489898
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2018 - 53
Portefeuillehouder	K. Walters	Datum	16 oktober 2018
Informatie bij	M. Schikhof	Tel. nr.	035-629 2804

Onderwerp

Financiële afwijkingen op de OZB, het formatiebudget, Nieuwe Kansen en meer

Kernboodschap

Op basis van onze meest recente financiële prognoses verwachten wij de volgende financiële afwijkingen in 2018:

Omschrijving	Lasten	Baten	Resultaat	ref.
OZB		-550	-550	A
Formatiebudget	1300		1300	B
Nieuwe Kansen	-450		-450	C
Kapitaallasten	134	4	138	D
Rente	-173	-23	-196	E
Dividend		-186	-186	F
Invulling stelpost inkoop	168		168	G
Doorberekening personeelslasten	-	-	-	H
Totaal	979	-755	224	

Bedragen in duizenden euro's.

Op grond van de financiële verordening moeten wij afwijkingen van € 250.000 en meer aan u melden. Op grond van diezelfde verordening zullen wij u bij de tweede tussenrapportage (december) het overzicht geven van alle sinds de eerste tussenrapportage gemelde afwijkingen en zullen we u vragen de begroting aan te passen aan de financiële situatie, om onnodige onrechtmatigheden in de jaarrekening te vermijden.

De in de bovenstaande tabel aangegeven afwijkingen lichten we hieronder achtereenvolgens toe. We duiden de afwijkingen aan met hoofdletters. In het overzicht van gemelde afwijkingen in de tweede tussenrapportage zult u de middels deze brief gemelde afwijkingen terugvinden als "2018-53-[hoofdletter]".

A. Meeropbrengst onroerende-zaakbelasting

Wij verwachten dat de opbrengsten van de onroerende-zaakbelasting in 2018 circa € 550.000 hoger zullen zijn dan begroot. Dit heeft twee oorzaken.

Ten eerste is de daadwerkelijke WOZ-waarde hoger gebleken dan de geschatte WOZ-waarde ten tijde van het berekenen van de tarieven. De tarieven worden berekend op basis van de verwachte waardeontwikkeling van de woningen en de niet-woningen. De uiteindelijke waardeontwikkeling is hoger gebleken dan de vooraf geschatte waardeontwikkeling. Dit heeft een positief effect op de baten van de onroerende-zaakbelasting.

Daarnaast was bij de begroting 2018 het uitgangspunt gehanteerd dat de gedeerde inkomsten door leegstand bij gebruikers in het tarief voor de eigenaren verdisconteerd moesten worden (voor 2018: 100% van de leegstand). Bij de berekening van de tarieven is echter een fout gemaakt bij het verdisconteren van de leegstand. Dit heeft een meeropbrengst van de eigenarenheffing niet-woningen tot gevolg. In de begroting 2019 herstellen we de gemaakte berekeningsfout structureel en is de teveel ontvangen OZB in mindering gebracht in de tarieven 2019 en 2020.

De bovenstaande oorzaken hebben tot gevolg dat de opbrengsten voor de OZB woningen € 100.000 en de opbrengst uit de OZB niet-woningen € 450.000 hoger is dan begroot, zie onderstaande tabel.

Omschrijving afwijking	oud	nieuw	verschil abs.	verschil rel.
OZB opbrengsten woningen	10.339	10.439	100	1%
OZB opbrengsten niet-woningen	8.973	9.423	450	5%
Totaal afwijkingen	19.312	19.862	550	2,8%

Het financiële effect in 2018 wordt meegenomen in de tweede tussenrapportage. De effecten voor 2019 en verder zijn verwerkt in de begroting 2019.

B. Verwachte overschrijding van het formatiebudget

Op grond van onze meest recente prognose van de personeelskosten in 2018, melden wij u een verwachte overschrijding van het formatiebudget met € 1,3 miljoen. De bedragen die hier aan ten grondslag liggen, staan in de tabel hieronder.

Omschrijving	Resultaat	ref.
Formatiebudget 2018	-47.500	1
Verwachte kosten 2018	49.300	2
Verwachte overschrijding 2018	1.800	3
Nog door de raad te autoriseren budget	-500	4
Resterende overschrijding	1.300	5

Bedragen in duizenden euro's.

Toelichting bij de tabel:

1. Dit is het in de programmabegroting 2018 vastgestelde formatiebudget. Dit betreft de kosten van structurele en tijdelijke formatie. Dat is niet alle 'personele capaciteit', maar wel het overgrote deel. Wanneer bijvoorbeeld voor de uitvoering van een project personele kosten zijn geraamd, worden die kosten op een bij het project behorend exploitatiebudget¹ geboekt, niet op het formatiebudget. Wanneer een projectbudget wordt overschreden, wordt daarvan apart melding gemaakt aan de raad (afwijking van meer dan € 250.000) of het college (afwijking tussen € 50.000 en € 250.000), ongeacht of er personele kosten (inhuurkosten) bij betrokken zijn of niet.

2. Dit zijn de verwachte kosten van personeel in vaste of tijdelijke dienst, alsmede de verwachte kosten van ingehuurd personeel voor zover die drukken op het bij (1) genoemde budget.

3. Dit is het verschil tussen het budget en de verwachte kosten.

¹ Op investeringsbudgetten en grondexploitaties worden geen personeelskosten geboekt, ingevolge de financiële verordening Hilversum 2018 (art 9 lid 1; verbod op activeren van personeelskosten).

Het verwachte tekort wordt veroorzaakt door de kosten van vervanging van zieke medewerkers, inhuur ten behoeve van de verlaging van de werkdruk op het Sociaal Plein, en extra inzet op trajecten als digitalisering, informatievoorziening, communicatie en collegewerkprogramma.

4. Bij de vaststelling van de kadernota heeft u ingestemd met het reserveren van € 500.000 ten behoeve van het formatiebudget. Dat budget is echter nog niet formeel door u geautoriseerd. Aan u zal gevraagd worden dit te doen bij het vaststellen van de begroting 2019 (november).

5. Als we het nog toe te kennen budget van € 500.000 verrekenen met de verwachte overschrijding, resteert een netto-overschrijding van € 1,3 miljoen.

Wij zijn van mening dat het maken van de kosten die tot de overschrijding leiden, nodig is om de gemeentelijke ambities te realiseren. In de tweede tussenrapportage, die in december in uw raad wordt behandeld, zullen wij u dan ook vragen om een verhoging van het formatiebudget met € 1,3 miljoen.

Bij deze overschrijding maken we drie kanttekeningen:

(1) Wij verstevigen stap voor stap de grip op de personeelskosten. Dat vliegen we via verschillende kanten aan:

- realistischer ramen, zowel van het formatiebudget als van de personeelscomponent van andere budgetten;
- aanscherping van de afspraken over het boeken van personeelskosten (waar het kan, direct op de taakvelden boeken in plaats van op het formatiebudget);
- beter monitoren;
- scherpere afweging of (tijdelijke) personeelsuitbreiding de beste oplossing is bij capaciteitsproblemen;
- cultuuromslag in de ambtelijke organisatie van 'geen budget, toch leveren, dus overschrijden' naar 'geen budget, geen levering'.

Deze benadering begint zijn vruchten af te werpen: over 2017 hadden we op het formatiebudget een overschrijding van € 2,3 miljoen; nu is de prognose € 1,3 miljoen. Terwijl de overschrijding van 2017 kwam als een verrassing in de jaarstukken, zien we de overschrijding nu aankomen en melden die aan u, in overeenstemming met de financiële verordening. We zijn er nog niet, maar we boeken vooruitgang.

(2) In de tussenrapportage zal de 'verhoging van het formatiebudget' aan u worden voorgelegd als een reeks wijzigingen van de lastentotalen van de begrotingsprogramma's. Formeel autoriseert uw raad namelijk niet het formatiebudget, maar de lasten en baten van de begrotingsprogramma's. Overeenkomstig de wet (BBV) wordt het formatiebudget in de begroting en de jaarstukken verdeeld over de begrotingsprogramma's. Middels de paragraaf bedrijfsvoering in begroting en jaarstukken neemt u wel kennis van het formatiebudget. De benodigde wijzigingen per begrotingsprogramma kunnen we in deze brief nog niet aangeven omdat de berekening gecompliceerd is en tijdens het maken van deze brief nog gaande is.

(3) Onderdeel van de verwachte overschrijding van € 1,3 miljoen is een overschrijding van het formatiebudget van het Sociaal Plein met € 600.000. Er is op dit moment een raadsvoorstel in voorbereiding waarin we uitgebreid op de ontwikkelingen in het sociale domein ingaan. Wij streven er naar dit voorstel in de raadsvergadering van december met u te bespreken.

C. Nieuwe Kansen

In de begroting is ingevolge art 4 lid 3 van de financiële verordening een budget Nieuwe Kansen opgenomen van € 600.000. Er zijn negen maanden verstreken waarin geen beroep op dit budget is gedaan. In de nog resterende drie maanden van het jaar houden we budget beschikbaar voor drie kansen van maximaal € 50.000.

Een bedrag van € 450.000 zal in 2018 niet gebruikt worden en daarom willen wij dit bedrag laten vrijvallen. Over het restant van € 150.000 zullen wij in de jaarstukken 2018 rapporteren.

D. Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn ruim € 1,5 miljoen lager dan de raming in de begroting. Deze afwijkingen zijn in alle programma's terug te vinden, maar variëren in hoogte per programma. Dit voordeel wordt deels veroorzaakt doordat investeringen vertraagd zijn (na-ijlen); voor een ander deel is dit het gevolg van het in werking treden van de nieuwe financiële verordening. In de begroting 2018 hebben we een inschatting daarvan gemaakt door het opnemen van stelposten: na-ijling (€ 690.000), hanteren restwaarde gebouwen (€ 500.000) en starten met afschrijven jaar na ingebruikname (€ 350.000). Nu de effecten zijn verwerkt in de kapitaallasten, kunnen deze stelposten vrijvallen (nadeel € 1.540.000 op programma 5). Alle effecten als gevolg van het invoeren van de financiële verordening 2018 zijn zodoende volledig in de begroting verwerkt.

Bovenstaande afwijkingen komen ten gunste of ten laste van de algemene middelen met uitzondering van de afwijkingen op riolering, begraafplaatsen en grondexploitatie. Op deze taakvelden worden voor- en nadelen (per saldo € 136.000 voordeel) op een andere wijze verrekend. Het voordeel op riolering leidt tot een lagere onttrekking uit de egalisatievoorziening en de afwijkingen op de grondexploitaties worden met de balanspost onderhanden werk verrekend. Het voordeel op begraafplaatsen wordt incidenteel ingezet voor het nadeel op de huurinkomsten. De raming van de huur is te hoog omdat zij nog gebaseerd is op oude berekeningen uit 2016.

Het saldo van al deze mutaties is een nadeel van € 138.000.

E. Rente

Het totale voordeel op de rente bedraagt € 196.000. Een voordeel ad € 158.000 heeft betrekking op de rente op langlopende leningen. Begin 2018 is € 12 miljoen geleend in plaats van de geraamde 16 miljoen. Ook het werkelijke tarief was met 1,255% lager dan het tarief van 2% waarmee is begroot. Pas in december zal er een aanvullende lening van € 4 miljoen worden afgesloten. Het effect daarvan op de begroting 2018 zal gering zijn. Daarnaast zijn er rentebaten uit kasgeldleningen (€ 23.000) en een lagere rente op de rekening-courant (€ 15.000).

F. Dividend BNG

Het bedrijfsresultaat van de BNG is gunstiger dan geraamd en het dividendpercentage is verhoogd van 25% van de winst naar 37,5% van de winst. Beide effecten hebben een voordeel tot gevolg, dat per saldo € 186.000 bedraagt.

G. Invulling stelpost inkoop

In de begroting 2018 staat een stelpost van € 293.000 voor te realiseren bezuinigingen door het professioneel aanbesteden met behulp van Concerninkoop. Het voordeel door het afsluiten van de nieuwe drukwerkcontracten, medio 2017, kon niet meer in de begroting 2018 verwerkt worden. Ook het leasecontract multifunctionals is gedurende 2018 aanbesteed en levert een voordeel van € 60.000 op. De stelpost komt daarmee in 2018 op een bedrag van € 168.000 voor nog in te vullen bezuinigingen. Deze bezuiniging zal dit jaar niet meer gehaald worden, omdat de lopende aanbestedingen pas effect zullen hebben in 2019. De stelpost zal daarom afgeraamd worden en de materiele budgetten aangepast naar de nieuwe aankoopbedragen.

H. Doorberekening personeelslasten

Bij het opstellen van de begroting 2018 (augustus 2017) zijn de personeelslasten verdeeld over de programma's naar de kennis van dat moment. In 2018 is deze verdeling aan de werkelijkheid getoetst en herzien. De verdeling over de programma's dient daarop aangepast te worden om in de jaarstukken een goede verantwoording te kunnen geven.

De herverdeling is 'budgettair neutraal', dat wil zeggen levert per saldo geen voor- of nadeel op.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes